

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO **5** CÉNTIMS PER TOT ESPANYA.

Númeron atassats 10 céntims.

ADMINISTRACIÓ y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20, botiga. BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pesetas 1'50. Cuba y Puerto-Rico, 2.—Estranger, 2'50.

La qüestió Dabán.

Xim, pam, pum,
xirapatapam,
yo soy el bravo
general Dabán.

¡BEN VINGUT SIGA!

NRERA totes les qüestions pendents. La primera, la més important pera nosaltres, la que ha de trobar siti de preferència en las columnas de LA CAMPANA DE GRACIA, es la qüestió del sufragi universal. Lo Congrés acaba de votar-lo. Celebremho.

Va presentarse la ley del sufragi universal casi per forsa, més com un medi de govern que com un fi polític. La oposició conservadora havia jurat combatrel a Foch y sanch; los diputats de la majoria no estavan gayre ben disposats a sortir a la seva defensa ab aquella energia que reclama una causa quan es causa propia.

Unicament los republicans teniam fé cega, absoluta, en aqueixa institució democrática, creyenla més forta que la voluntat de tots los partits, que 'ls interessos de totes las agrupacions.

¿Per qué?

Perque 'l sufragi universal es la reivindicació del dret del pob'e, per espay de quinze anys desconegut y atropellat; perque 'l sufragi universal es la vàlvula de seguretat de las aspiracions nacionals; perque impedir la reimplantació de aqueixa reforma equivalia a provocar pera més tart ó més d' hora una explosió terrible, de tot punt inevitable.

Avuy aceptan lo sufragi universal tots los partits, del conservador en avall. Qui per necessitat, qui per virtut, tots los partits han acabat per renadir a la evidencia. Las corrents de la democracia tenen aixó: quan se deixan sentir, tot ho dominan, tot ho avassallen.

Aixis com avants semblava impossible que las actuals corts votessin lo sufragi, ara que l' han votat sembla impossible que haguessen pogut deixar de ferho.

Tal es la forsa de que 's presenta revestida una reforma tant trascendental.

Per ella, tots los espanyols tindrem en lo successiu igualtat de drets politichs. La representació nacional será filla de la nació mateixa. Las reformas de las lleys que vayan creyentse necessarias, es lo poble espanyol qui s' encarregarà de indicarlhas. La via del progrés queda oberta a la fi.

Recorrém-la, plens de fé.

Y quan la ley, votada avuy pel Congrés, haja obtingut la sanció del Senat, que aquesta no pot faltarlí, y estiga ja en condicions de funcionar, llavors unimnos tots com un sol home pera que ningú la conculqui, perque ningú la falseji, pera que ningú s' atreveixi a deshonrarla.

Constituhimnos tots en zelosos defensors de la puresa del sufragi, contra siga qui siga, que pretenga mistificarlo.

Deixi sentir lo pais la seva veu de una vegada, després de tant temps de permaneixer mut y allunyat de la brega política, no sempre exemplar y edificant. Parli 'l pais, y a la seva veu respectable inclinanse tots los partits, dobleguinse tots los poders.

Lo sufragi universal, practicat ab la deguda puresa, podrà ser y será, si 'ls espanyols ho prenem a empenyo, lo remey salvador que ha de redimirnos y regenerarnos. ¡Visca 'l sufragi universal!

LA REDACCIÓ.

UNA GENERALADA.

Lo general Dabán ha volgut emular las glorias dels Esparteros, dels Narváez, dels O'Donnells, dels Prims, de tots aquells generals y generalots qu' en altre temps tallavan lo bacallá.

Però, com diuen los castellans: No está el horno para bollos. Y tant no hi está, dihem nosaltres, que 'l imprudent que s' atreveix a fi-

carhi 'ls dits s' escaldan.

Aixó es lo que li ha succehit al general Dabán.

Encare no ha tret la xarrasca de la vayna, que ja s' ha tallat.

La meytat de lo qu' ell diu en la seva famosa carta dirigida als generals del exercit espanyol, hauria bastat, en altre temps, perque a horas de ara ja ballessim.

Y actualment aquí no balla més que 'l general Dabán.

La rahó es molt senzilla.

En primer lloch, lo militarisme ha passat de moda. En altre temps tot militar aficionat a derribar governs y a conquistar ministeris, podia contar desde 'l moment que escupia per l' ullal, ab una part més ó menos considerable de la opinió pública disposada a secundarlo en sas empre-

sas. L' empleo de la forsa venia immediatament després de l' amenassa, y la victoria alcansada acabava de decidir als qu' estavan leri-leri.

Avuy un general amenassa y 'l que menos diu:

—A veure, per qué no ha de fer lo nostre govern, lo que ha fet lo govern de la República francesa ab lo general Boulanger?

Lo pais no respón ja á determinats impulsos. Lo pais avuy no crida:—¡Alal!—com avants. Lo pais en massa crida:—¡Vóltal!

Y ab més motin quan se comet la imprudencia que ha comés lo general Dabán.

Los generals dels antichs pronunciaments, a lo menos sabían disfressar las sévas ambicions, encubrintlas ab una idea política. Los uns en nom del progrés, los altres en nom del ordre, posavan la pell en perill per enfilarse al candelero.

¿Pero qué ha fet lo mal aconsellat general Dabán? ¿En nom de quina idea, en nom de quin principi ha volgut treure 'ls péus de rotllo? No ha pariat més que dels interessos del exercit: no ha alegat sino una trista qüestió. ¿Cóm ne diríam? una qüestió de garbanzos. A la quenta los generals no 's guanyan prou de la vida... lo sou es curt... se 'ls desaten en tot, y per més pega, ara tractan las Corts d' establir la separació de mandos a Cuba y a Puerto Rico, a la qual seguirá la de Filipinas, y aqueixa reforma tirarà per terra las prebendas de 50.000 duros reservadas avuy als generals que passen á exercir lo mando superior en aquells territoris.

Ja veuen si n' hi ha per desesperarse.

Naturalment, aqueixas qüestions no poden apassionar a ningú, ni als militars mateixos, que al exercir la honrosa carrera que han abraçat ho fan ab móvils desinteressats y patriotichs y ab lo desitj de corre bé sempre ab lo pais, qu' es després de tot, qui 'ls paga, y qui conta ab ells pera la seva defensa.

Apart de que ja saben los militars, y 'ls generals sobre tot, que lo que diu lo general Dabán tanca una exageració lamentable.

Los generals menos que ningú poden queixarse de un pais que per cada trescents homes sosté un general. Hi ha més generals á Espanya que á Alemanya. No poden queixarse de un pais pobre que destina cada any 154 milions (un 20 per cent del pressupost) al sosteniment del exercit.

Y donchs, ¿qué dirán los pobres mestres d' estudi?

Y 'l general Dabán, qu' es lo tinent general més jove del exercit, encare pot queixarse menos que 'ls altres.

Perque ell, que va lucrar ab la Revolució de Setembre guanyant á Alcolea 'l grau de comandant y va lucrar ab la restauració borbónica, alcansant lo grau de mariscal de camp, per haver deixat los soldats de la brigada que manava al general del garrofer no té avuy motiu de queixa contra un pais que premia ab tanta llarguesa als que fan y desfán revolucions á la mida del seu gust ó de las sévas conveniencias.

Anés á un altre pais á exercir aquest ofici, y ja li dirían de missas.

Per lo tant, jo trobo molt acertada, encare que, en mon concepte, una mica massa lleugera, la pena d' arrest que li ha imposat lo ministre de la Guerra.

Ni de aixó siquiera pot queixarse 'l general Dabán.

Al publicar la seva carta ¿qué volia?

Turró, ¿veritat?

Donchs en Sagasta l' envia á Alicante, com dihentli:

—Aquí n' fan de bó... Treu lo ventre de pena... Atípa-te'n tant com vulgas.

Y afegim nosaltres:

—Pero 'l turró de Alicante es una mica fort: per lo tant, cuydado ab las dents. Y sobre tot, cuydado ab los cuchos,

P. K.

ENT senador, lo general Dabán ha pogut dir en ple Senat:

—Jo deshoheixo las ordres del govern.

Y 'l govern que deuria manarlo, per ser qui 'l paga, ha hagut de tragarse aquesta nova rebequeria del famós general.

No sè. Sembla que la millor manera d' evitar que un militar qualsevol, general ó nó, pugua plantar cara al govern, quebrantant la disciplina, seria privar de una vegada que cap dels que vesteixen l' honros uniforme, pugua ser diputat ni senador.

Perque l' uniforme... la investidura de diputat... vaja, es m' us: roba per un home sol.

Per barallarse contra 'ls governs, los paysans y ningú més que 'ls paysans.

Per barallarse contra 'ls enemichs de la patria y 'ls perturbadors del ordre, 'ls militars.

Y res més que per aixó.

D' altra manera resulta que al voler fer lleys ab lo cap, ab la qua casi sempre destrueixen l' ordenansa.

Ha terminat la conferencia de Berlin, que no donará, á lo que sembla, cap resultat práctic.

Sempre ho havia cregut aixis.

Lo remey pera 'ls mals que sofreix la classe obrera, no 's troban en cap farmacia.

Y menos en las farmacias imperials.

La llibertat únicament pot prepararlos, y la associació aplicarlos degudament.

Fora d' aquí, no hi ha potinga diplomática que hi valga.

¿Saben lo verdader motiu perque l' emperador Guillelm s' ha destet del canceller de ferro?

Sencillament, pel mateix motiu perque las criaturas se desfan dels caminadors.

Bismarck era per ell una especie de tulo que l' apurava ab los seus consells y ab las sévas prohibicions; y l' emperador desitja la llibertat.

¡La llibertat! ¡Santa paraula!

Ara no més falta que 'l poble alemany imiti al seu emperador.

Y aixis com aquest ha prescindit de caminadors cancellereschs, lo poble alemany prescindeixi de caminadors imperials.

Todo se andará.

Lo marqués de Serrauo ha visitat la conca de Barabá.

A Montblanch va ser rebut ab música y ball de bastons.

Y 'l rector, al visitar lo marqués la iglesia parroquial, tenia tots los altars plens de ciris encesos, com si 'l visitant carca sigués una persona real.

Després diran que 'l rector de Montblanch, que encén tants ciris, es partidari del obscurantisme.

De Montblanch á la Espluga de Francolí.

Allá l' Ajuntament sortí a rebre al marqués de Serrauo en incorporació, ostentant tots los individuos que 'l componen las insignias del seu càrrech.

Me sembla que aquest es un motiu més que suficient perque 'l governador de la provincia de Tarragona fassa comprendre als regidors de la Espluga que 'l rey de las húngaras encare no ocupa 'l trono.

La tolerancia no pot passar de certs limits. Y 'ls regidors de l' Espluga, semb'a qu' ells mateixos demanan que 'ls destitueixin.

De la Espluga á Poblet. Poblet está enclavat dintre del terme de la vila sempre liberal de Vimbodí. Los de Vimbodí van sortir ab escopetas á guardar lo terme. Crech que van obrar santament. Una invasió repentina de llanuts podia pelar tots los cultius. Y en aquest cas, may hi esta de més la vigilancia.

Al sortir de Poblet la comitiva va dirigir-se á la fonda de l' aygua, y allá va haverhi xelis, brindis y discursos.

Un tal Carreras va dir que la Espluga sempre havia sigut carlista. En Llauder va afirmar que 'l liberalisme havia sigut la causa de la ruina del monastir de Poblet. Y jo que sé que la causa de aquesta ruina sigué la codicia y l' afany de buscar tresors de molts vehins de la Espluga, contesto á n' en Llauder, apoyat en la afirmació de n' Carreras, que no son los liberals, sino 'ls carlins, los que més van cebarse en aqueil famós monument.

Un detall final.

Al tornar la comitiva á la Espluga, los individuos del Centro liberal van saludarla al crit de ¡Viva la llibertat!

Los carlins se cargolavan de rabia. Pero, ¿volen fer lo favor de dirme qué farien los carlins sense aqueixa llibertat, de la qual, tot dihent que l' aburreixen, menjan fins á saciarse?

La carta del general Dabán ha posat en evidencia lo que son los conservadors y lo que son los republicans.

Los conservadors ab una mica més l' aplaudeixen. De totes maneres han censurat al govern per la correcció imposada á un general que falta á la disciplina.

Los republicans unánimement han aplaudit al govern. Compari 'l pais y diga:—¿Ahont son los homes d' ordre?

¡Los homes d' ordre!

Naturalment, los homes d' ordre, tal com l' entén lo pais, continúan trobantse en las filas conservadoras.

¡No n' fa poch de temps que a n' en Cánovas li ha donat l' ordre... de anarse'n á passeig!

Sembla que 'ls generals Martínez Campos, Jovellar y Cassola, tractan de fer una visita a una poderosa senyora pera queixarse de la conducta del govern contra 'l general Dabán.

Es lo millor que poden fer

Un temps se parlava de la incompatibilitat de la monarquia ab la llibertat.

Bó será que ara 's parli de la incompatibilitat de la monarquia ab lo militarisme.

Lo nostre pá de cada dia.

Ha produhit indignació molt gran un sermó predicat per un pare jesuita á San Sebastián, dihent lo de sem-

pre: que el ser liberal es més pecat que ser blasfem i assesi.

Com aquesta idea xocarrera va cundint entre 'l'c'ero, jo no més trobo un remey pera deixar en bon lloch als capellans, y es retirarlos la assignació que avuy disfrutan.

Perque, sent liberal com es lo govern que 'ls paga, es molt sensible que hajan de viure ab los diners dels lladres.

De uns quants días ensa se nota en lo Congrés una tendència molt marcada a discutir meticulosament los pressupostos. Aixís com avants, al posarse a discussió aquesta classe de assumptos, lo saló de sessions quedava buyt, avuy reyna en lo mateix la major animació.

Vol dir aixó que 'ls pares de la patria, esmenantse dels seus errors, emprenen lo camí que haurian de seguir sempre?

Jo 'm guardaré molt de afirmarho. Lo que fan es veure si atrapan al govern descuydat y 'l' envian a passeig.

No treballan pèl país, sino per la patria. Per aquella patria situada entre 'l pit y las camas de cada pare de la mateixa.

Un metje de Alaska (California) ha demandat judicialment al bisbe de aquella diócesis per haverlo excomunicat.

Ah, tonto; més que tonto ingrati! No sab aquell metje que las excomunicions de bisbe son lo millor remey que 's coneix per engreixarse y conservar la gana?

CARTAS DE FORA.—Lo nostre corresponsal de Cherta, senyor Mayor, nos demana una aclaració que fem ab moltísim gust. Tal es la de que no vá ser ell, qu'ns proporciona la notícia de que 'ns feyam ecoen lo número passat, respecte á cert fet que atribuïam al alcalde de aquella població. En efecte, no vá ser ell sino un' altra persona que res té que veure ab la venta del nostre periódich en aquella localitat.

A la Riba un predicador va entretenirse contant la vida del Director de la CAMPANA DE GRACIA. Celebráram saber lo que va dir de nosaltres per veure si som dignes de que se 'ns inclueixi en lo Flos sanctorum y en El año cristiano. perque, com a moralisadors del clero, creyém sincerament havernos fet dignes de la gloria celestial.

Aixís, per exemple, 'ns veyém obligats á reptar al mateix predicador que va dir, segons sembla, que es més pecat tenir la botiga oberta 'ls días de festa, que entrar á una casa y cometre un assassinat. Ademés vá explicar cosas curiosíssimas: per exemple, la manera com se forman las personas en lo ventre de sas mares: la necesitat en qu' están las fadrinas de no casarse, perque 'ls homes son un instrument... de corrupció; y 'l gran pecat que cometen los pares al oposarse á que las sévas fillas se fassan monjas.

Tantas bestiesas, per un home sol, ¿no troban que passen de la ratlla?

LO TIMBAL.

COMEDIA PATRIÓTICA EN TRES ACTES.

ACTE PRIMER.—La escena passa á qualsevol puesto, á tot arréu. Una multitud inmensa va pèls carrers, participant qu' en Peral ha inventat un barco que va per sota l' aygua y que fa verdaderas proesas.

Allá hi ha un grupo en que diuhen que ab l' invent de 'n Peral serém los amos de la superficie líquida del globo.

Allí hi ha uns altres entusiastas que asseguran que d' aquesta feta 'l coral baixará de préu y que una dotzena d' ostras costará una friolera. Perque 'l submarí, á més de defensar la patria, podrá tembé pescar tóta classe de marisch.

Més enllá hi ha una colla d' admiradors de 'n Peral, que cantan una cansó dedicada á Espanya. L' estribillo de las coplas diu aixís:

Cuando el submarino tendrás... tú la reina del mar serás.

Uns parlan d' elevar estátuas al ilustre inventor; altres volen donarli un títol nobiliari: altres insinúan que sería millor canonicarlo... pero al últim ho pensan ab una mica de calma y resolen que lo més prudent es esperar que 'l barco estigui llest, aprobat y consagrat pèl éxit.

En aquest moment apareix en Peral ab lo plano del barco á la má

Tothom crida:—¡Viva!—y cau lo teló.

ACTE SEGÓN.—La escena passa á Cádiz. Desde l' acte anterior han trascorregut... alguns anys. Comensan las probas del submarí. Dalt de las muralas que rodejan la perla gaditana hi ha un bombo colossal.

Lo submarí desfa las amarras y 's posa á navegar: cop de bombo.

Surt del canal y entra á la bahía: cop de bombo.

S' enfonza: cop de bombo.

Torna á sortir á la superficie: cop de bombo.

S para: cop de bombo.

Camina altra vegada: cop de bombo.

Se li espantalla una máquina: cop de bombo.

Lo bombo repica contínuament, acompanyant al submarí com la sombra al cos.

No fa un moviment lo barco-peix que 'l bombo no ho anuncihi.

—Ara 'l pintan.

—Ara hi clavan un clau.

—Ara está de proa á llevar.

—Ara está de proa á ponent. —

A pesar de lo qual, la multitud entusiasta que ompla las muralas de Cádiz no 's cansa de repetir contínuament, ab la major lona fé del mon:

—¡Viva!

ACTE TERCER.—La escena passa... als llims. Tot es bosch; no 's veu res: no més se senten algunas veus conegudas.

La primera es la de 'n Peral:

—Ja está terminat y probat lo meu submarí: ja no 'm queda res més que fer. Ara la patria que gosi del meu invent, que jo me 'n vaig á reposar de las mévas fatigas.—

En Peral calla, y un' altra váu, qu' es de la Comissió examinadora del submarí, respón d' aquesta manera:

—No senyor, lo seu barco-peix dista molt de estar probat. No basta que 'l haja probat vosté: es necessari que 'l probém nosaltres. Falta la proba oficial, falta que 'l barco s' enfonzi, verbigracia á Tarifa, atravessi l' Estret y vaja á sortir á Ceuta.

En Peral replica:

—La Comissió podrá fer lo que millor li sembli; pero per mi lo més convenient sería donar lo submarí per probat, desar planos y memorias sense deixarlos veure á ningú y no permetre que cap persona s' ocupi del meu invent ni l' estudihi, ni 's fassi gens de soroll... La Comissió no respón: se posa á riure.

Aquí cau lo teló... y s' acaba la comedia.

—Bueno—dirá algun lector—la comedia podrá estar bé; pero ¿per qué se 'n diu lo timbal? ¿qué té que veure l' assumpto ab aquest títol?—

Molt hi té que veure.

Una vegada un pare, perque 'l seu fill está content, va regalarli un timbal.

—Tè-li vá dir—aquí tens aquest timbal: jughí forsa, divertejxte... pero ¡cuydado á fer soroll!—

En Peral s' ha portat lo mateix que aquest pare.

—Ns dona 'l submarí, perque siguém los amos del mar y la primera potencia d' Europa; pero no vol que 'l probém ni que sapiguém cóm vá. ni de quína manera funciona. Es dir... no vol que fem soroll.

FANTÁSTICH.

¡ENDA VANT!

Era un militar tremendo, curt de talla y curt de nas, y de tant modesta historia que ningú no 'n feya cas.

No cal dir si sufriria contemplantse tan petit; ¡ell, que tot lo que anhelava era armá un xich de brugit...!

—¿Cóm podría manegarm'ho?—

deya l' home; mitj cremat:—

¿quins camins portan més prompte cap á la celebritat?

Aquí hont tants y tants tanocas tenen nom y 's donan tó,

¿per qué no puch jo tenirne?

¿per qué no haig de dármen jo?—

Y ¡endavant, endavant!

passa 'ls días tirant cálculs;

y ¡endavant, endavant!

no sossega, barrinant.

Mil ideas endiabladas van crusant pèl seu magí; pero aquella ¡ay! qu' ell desitja, no li acaba de verí.

¿Per discursos? No li agrada:

diu que fan molt mal de cap,

y ademés ell té la contra

de que de parlar no 'n sab.

¡Si escrigués!... Aixó d' escriure

es molt més socorregut;

sobre tot no fentho en limpio

finis que ja s' ha fet en brut.

L' home pensa bé l' assumpto,

y al tenirlo ja escullit,

pren un ayre agreste y bélich

y murmura:—¡Ja está dit!—

Y ¡endavant, endavant!

va y agafa papé y tinta;

y ¡endavant, endavant!

fa una carta horripíant.

Lo que diu aquella carta,

no té casi cap ni peus:

tot son crits de gelosia

y rumors d' agenas véus.

«Que la patria es desgraciada,

que 'l govern no sab qué fa,

que hi ha tipos que no valen,

qu' ell val més... que aquí, que allá...»

«Vé á indicar que 'l pobre exercit

«cada día está pitjó,

«que 'ls paysáns son uns tarumbas,

«que la espasa es la rahó...»

Y després de dí otras cosas

en defensa del seu plet,

posa punt, la firma... y queda

tot alegre y satisfet.

Y ¡endavant, endavant!

de la carta 'n treu cent copias;

y ¡endavant, endavant!

desseguit las va escampant.

Lo govern al punt s' entera

de la hassanya del minyó,

y l' agafa per la orella

sense consideració

—¿Qui t' ha fet escriure cartas?—

diu al mísero infelís.—

Si vols ser memorialista,

m' has de demanar permís.

Perque aprenguis més de viure, ara quedarás tancat, y en lo quarto de las ratas purgarás lo teu pecat.—

Lo valent prou s' escarrassa, protestant qu' es ignocent: lo govern no está per quentos y castiga al escribent.

Y 'l gran crit d' ¡endavant! s' ha reduhí á una pitada: y 'l gran crit d' ¡endavant! ns ha fet riure bastant.

C. GUMÁ.

LA HUELGA DE MANRESA.

Una huelga ha triunfat perque era justa, aqueixa huelga es la de Manresa.

Per aixó tots los treballadors de Catalunya, desde 'l primer moment van secundarla a Barcelona y al Plá 's tancaren totes las fábricas. Lo mateix succehí á Badalona, á Vilanova y Geltrú, per tota la conca del Llobregat.

Per aixó també la opinió pública vá posarse resoltament al costat dels treballadors.

Per aixó, en fi, las autoritats, agrauidas ab motiu al gran exemple de cordura y de amor al ordre que varen donar los nostres treballadors, atengueren las sévas justas reclamacions y 's prestaren á servir de intermediaris, pera alcanstar un resultat armónich, sense humillació de ningú.

Perque la huelga 's devía, no sols á la explotació inhumana que s' exercia sobre 'ls operaris manresáns, sino també á cert orgull per part de alguns industrials, que 'ls portava, á no rebre 'ls á no escoltarlos siquiera.

Es lo que va dir molt gráficamente un obrer en lo despaig del govern civil:

—Senyor governador: parlant la gent s' entenen.

Y parlant s' entendrán de segur en l' ocasió present lo capital y 'l treball, gracias á la pressió que ha exercit la opinió pública.

Nosaltres esperém ab confiança, que l' arreglo que interinament ha produhit la reapertura de las fábricas, se convertirá en una solució definitiva, en bé del obrer manresá y en honra de tots los operaris de Catalunya.

Es precis que 'l capital no siga tiránich, posantse en las degudas condicions á fi de que l' obrer que dedica 'l día al seu treball, puga contar sempre ab los medis suficientes pera satisfacer las sévas necessitats. D' altra manera, rompüt l' equilibri que deu reynar entre 'ls dos agents de la producció, aquesta 'n val de menos y surgen lamentables conflictos y sobrevienen grans perjudicis pèls uns y pèls altres.

Lo treball té 'ls seus drets, com los té 'l capital. Y armonisar aquest drets, no es tan difícil com sembla, quan hi ha bona voluntat.

La dels obrers manresáns vá posarse á prova, quan durant l' última crisis, ván prestarse de bon grat á que se 'ls rebaixés lo jornal, desitjosos de conjurarla.

Demostrein ara la seva 'ls fabricants de Manresa, tornant á posar los salaris, avuy que la crisis ha passat, al seu degut nivell.

A escena á la catedral de Barcelona y en l' altar del venerat Sant Cristo de Lepanto.

Un capellá diu la missa, y una extesa de devots la están ohint ab fervoros reculliment.

Al girarse 'l celebrant pera dir Dominus vobiscum, un altre capellá l' interromp, dihentli:—¿Y ara, qué fa? ¿Cóm es que diu la missa aquí?

Lo celebrant li observa que está ja en l' acte de la consagració.

—No importa, vágissen: ¿que no sab que l' altar está compromés?

Lo celebrant no tingué més remey que cambiar de altar y tornar á comensar la missa.

Aixó recorda lo que sol succehir en las botigas de género:

—¿Qué fa en aquest taulell? ¿Qué no veu que tinch de despatxar? Vágissen á un altre. Vágissen desseguida.

Ara comprench perque 'l Sant Cristo de Lepanto estiga tot tort. No es per efecte de las balas de Lepanto. Es que al presenciar certs escándols deuen agafarli atachs de nervis.

En los pressupostos que s' están discutint, hi trobém una partida significativa.

¿Quant dirian que costa 'l sosteniment de las capellas reals?

Cent dos mil pessetas.

En aquest país las pessetas dels contribuyents, per las ó per nefas, sempre están en capella.

COSAS DE FORA-CASA.

LA CAIGUDA DE 'N BISMARCK.
Contra 'l canceller de ferro,
l' emperador de Alemania.
¿Y contra l' emperador?
Lo poble tè la paraula.

ENTRE ALEMANYS Y YANKEES.
—Tinch capritxo per las negras...
Ja 'n veig una... ja l' agafo...
—Ep, mestre... las mans quietas,
aquesta negra ja tè amo!

A Portugal acaban de celebrarse eleccions, y 'l partit republicà ha triunfat a Lisboa.
Dihém los catalans: «Si vols ser bisbe, ficatho al cap.»
Portugal s' ha ficat al cap ser republica, y 'n serà.

Un eco de la reunió femenina episcopal celebrada disapte a la tarde a ca 'l bisbe:

D. Jaume estava en las sévas glorias, entre mitj de aquellas doscentas damas, totes hermosas y elegants, totes resoltas a batallar en pró de la santificació de las festas.

Y anava de grupo en grupo, saludant a l' una, obscuriant a l' altra ab una galanteria.

A una marquesa de la última fornada, va dirli somrient:

—Oh, senyora marquesa... vosté cada dia més jova.

Frasse que si mundanament considerada es un piropro, catòlicament no deixa de ser una mentideta dolça.

Perque fins las marquesas, cada dia que passa son més vellas.

Un detall de la ceremonia del enderrocament del Ba-luàrd del rey que forma part de las Dressanas.

L' arcalde fa un discurs que termina al crit de ¡Viva 'l rey!

Ningú respón.

A cops de picot comensan a caure las primeras pedras y ressona entre la multitud una salva d' aplausos estrepitosos.

Lo qual proba 'ls sentiments dels nostre públich, que no s' entussiasma sino quan cauhen certs obstacles.

Lo Papa ha escrit una carta al Dr. Sardá y Salvany, y lo més notable d' aquesta carta, es que 'l tracta de tu de barra a barra.

Y ara diuhen plens d' orgull los amichs del capellà:

—¿No s' han de tractar de tú si 'ls dos menjan en un plat?

Los conservadors, quan un general com en Dabán escriu cartas contra la disciplina, sobre tot, si 's troban ells a l' oposició, aplaudeixen.

En cambi, quan ocupan lo poder, al més petit conat de indisciplina, atusellan.

Sobre tot si 'ls que 'l cometen no son generals.

Parlin sino en Ferrándiz y Bellés.

¿Quins carnestoltes més divertits serian los conservadors sino portessin la distressa esquitxada de sanch!

Un Prim ó un Espartero, cas d' haver escrit una carta per l' istil de la del general Dabán, se las hauria tingudas tiessas ab lo general.

Lo general Dabán ha tractat de disculparse, dihent:

—Senyors: jo aquesta carta no li he escrita com a militar, sino com a senador; y com a senador soch inviolable.

Jo li hauria dit:

—Bueno: com a senador será tan inviolable com vulgar, mentres com a militar no toqui 'l violón.

Aixó recorda alló de la doble naturalesa del *Castell dels tres Dragóns* de 'n Pitarra:

—Si has escrit com a guerrero, ¿per qué fujes al Senat?

—Com a guerrero no fujo, que fujo com a cobart.

En Castelar, apenas terminada la votació del sufragi, va dir:

«A las cinco y media se votó la libertad religiosa; a las cinco y media se votó la abolición de la esclavitud, y a las cinco y media ha terminado la discusión del sufragio universal.»

Diguém donchs: ¡Las cinco y media!... ¡Serenos!

Efectes del sagrament de la penitencia.

Un capellà ha restituhit al Tresor públich la cantitat de 65 duros rebuts de un penitent baix secret de confessio.

Aixó es consolador ¿veritat? Perque aixis lo penitent queda en paus ab la seva conciencia.

Però en concepte de tot home amant de las lleys, no queda en paus ab la justicia.

Lo qu' es la responsabilitat davant dels tribunals la queda a deure.

A Barcelona, pera no ser menos que a Madrit, está a punt de fundarse un *Círcul de la juventut conservadora*.

¿Ay señor! ¿Pero volen dir que hi ha a Barcelona joves conservadors?

A mi no me la pin'an: per mi aquests conservadors no son altres que 'ls mateixos guetos del partit, que per entretenirse 's disfressan de criaturas.

Un acudit en vers que rebo pèl corrèu:

Me va preguntar formal
quán ab ella 'm casaria,
y li vaig respondre:—«L dia
de lo Judici final.»

Avuy li diria igual,
pero ab paraulas més novas:

—«Tant punt se fassin las probas
del submarino Peral.»

A n' en Sagasta, que l' altre dia estrenava levita, van preguntarli:

—Hola, D. Práxedes: ¿ja s' ha fet l' última levita?
—Ca, home, cá:—va respondre—penso gastar aquesta y dugas més en la Presidencia del Consell, y aixó que ab la roba acostumo a tenirhi molt cuydado.

Aixó de gastar mes ó menos levitas, no depén de 'n Sagasta, sino de la majoria.

Si la majoria 'l respalla, indubtablement li durarán molt temps.

Però si comensan a estirarli las solapas, per bó que siga 'l panyo, no li queda levita per quinze dias.

A LO INSERTAT EN LO ULTIM NÚMERO.

1. XARADA.—Ca va-llet.
2. MUDANSA.—Claw-Plau-Blau.
3. CONVERSA.—Estany.
4. GEROGLIFICH.—Per fusas la música.

Han endevinat las 4 solucions: los ciutadans Pim-pam-pum y Un Accionista: 3 Saragatero, Pep de la Rambla y Ciutadà de Iluro; 2 Un xercavins, y 1 no més Mira-nius y J. P. B.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR.

Ciutadans J. Roig Codorní. Un Encatalanat, J. M. V. Ciutadà de Iluro, T. Quimany, Mossèn May-sera, J. Pi, J. Budo, Vicenti, y E. R. M.:—Lo que 'ns envió 'a aquesta senmana no fa per casa.

Ciutadans J. César, Jos ph Pep y C., J. Alamaliv, Un Pau ab seny. J. Staransa y Un adicional:—Insertarem alguna cosa de lo que 'ns remeten.

J. Fustegueras: Lo dibuix revela condicions; pero es incorrecte.—A. Llimoner: Gracias per l' envió: s' aprofitara casi tot.—M. Suli: Aceptem tres o quatre epigramas.—Antoni del Corral: L' envió de aquesta senmana no fa.—Bernat Xinxola: Broda que broda es una imitació de l' anterior. Las altres duas son fuixes.—Nas de Iluro (Guadalajara): Agrahim la noticia; pero no 'ns serveix.—Dr Tranquil: Los epigramas son fuixes.—P. Bonet J.: La poesia es incorrecta y l' assumptó no 'ns fa l' pès.—Narciset Bas: L' article resulta molt romantic y bastant difus; la noticia es bona si resulta certa. Diga: no tindria medi de averiguarho y saber si 'ls tribunals hi intervenen? Valdria la pena.—J. C. Vimodri: Ja 'n parlem.—J. M. (Montbrío): No l' acatem d' entendre: las noticias s' han de donar ab claretat y sencillas: la salsa, si per cas, ja li posém nosaltres.—J. B. G. (Llusa): Lo mateix li dihem a vosté.—J. P. (La Sella): No hi trobém lo pès.—J. G. (Santa Oliva): Totes las cartas han de venir firmadas y la firma ha de respondre del contingut de las mateixas.

LOPEZ, Editor.—Rambla del Mitj, 20.

Barcelona: Imp. de Lluís Tasso, Arch del Teatro, 21 y 22.